

तिज तीक्ष्णीकरणे, चुरा० उभ० सक० सेट् । तेजयति ते
अतीतिजत् त । “कुसुमचापमतेजयदंशुभिर्हिमकरः” रघुः
“तेजयित्वा त तत्सेव्यम्” रामा० अर० ११ स० ।
“तेजिता बलदर्पाभ्याम्” हरिवं० २०८ । “सा मयोक्ते न
तेजिता” ८६४४ श्लो० । तेजः ।

तिज ज्ञानो ज्ञमायां स्वार्थे सन् निशाने न सन् भ्वा० आत्म०
सक० सेट् । तितिजते तेजते । अतितिजिष्ट अतेजिष्ट ।
“आगमापायिनो नित्यास्तीक्ष्णतितिक्षस्व भारत ।” गोता
“हिंसं वृषिं तितिज्यते” शत० ब्रा० १।१२।१४ ।
“अतिवादांस्तितिजते” मनुः “आपस्ते पादं तितिज्जना-
मवमापस्तिक्ष्णतितिक्षम्” भा० शा० ८।७० अ० “तिति-
ज्जने अभिशस्तिं जना नाम” ऋ० १।१०।१ ।

तिजिन पु० तिज-इन्च् किञ्च । चन्द्रे उणा० ।
तिजिष्य पु० तित्वकट्ये लोभद्रुमे । “न्यग्रोधास्यतित्वक-
हरिद्रुमयोः” कात्या० श्रौ० सूत्रे “तित्वकस्तिजिष्यः”
वर्कः ।

तिगटी स्त्री विटति (तेजोहो) शब्दच० ।
तितउ पु० तन-उठ सन्त्य उठ इति निर्देशात् न सन्तिः ।
“चाङ्गन्याम् अमरः । २४३ न० उज्ज्वलदत्तः । “सुहृष्टि-
चमोपेतं चालनं तितउ कृतमित्युक्तेरस्य लीवत्वमपि ।
“सक्तुमिव तितउना पुनन्तः” ऋ० १०।७।१। “इमान् च-
नक्षित्रात्” निरु० ४।८ । “तितउ परिपवनं भवति तत-
वद्वा लुचवद्वातिहमात्तुल्यमिति वा” अथवा निरुक्तिरुक्ता
लीवत्वञ्चोक्तम् ।

तितिच्च लि० तिज-स्वार्थे सन्-अच् । शीतोष्णादिद्वन्द्वो-
ठरि० अभिभेदे पु० तस्य गोत्रापत्यं गमा० यञ् । तै-
तिष्य तद्रोत्रापत्ये यून्यपत्ये यून्यन्तत्वात् फक् । तैति-
ज्याकण तद्रोत्रजे यून्यपत्ये पुंस्त्री० ।

तितिच्चा स्त्री तिज-स्वार्थे सन् भावे अ । ज्ञमायां शीतो-
ष्णादिद्वन्द्ववद्भावे “सहजं सर्वदुःखानामप्रतीकारपूर्वकम् ।
चिन्ताविनापरहितं सा तितिच्चा निगद्यते” विवेकचू० ।
सा संज्ञातास्य तार० इतच् । तितिचित्, ज्ञानो
षोढरि जटाधरः ।

तितिच्चु लि० तिज-स्वार्थे सन्-उ । तितिचांगीले । “ज्ञानो
दानं उपरतस्तित्तुः श्रद्धावान् समाहितो भूत्वा आत्म-
न्यात्मानमवलोकयेत्” वेदा० शा० छता श्रुतिः । “अक्रोधनः
क्रोधनेभ्यो विग्रिष्टस्तथा तितिचुरतितिचोर्विशिष्टः”
भा० आ० ८७ अ० ।

तितिभ पु० तितोति भणति भण-अ । इन्द्रगोपकीटे खद्योते
हेमच० । [स्त्रियां जातित्वत् डीप् ।

तितिर पुंस्त्री० तित्तिरि+ट्प्रो० । तित्तिरिखगे राजनि०
तितिल न० तित्ति-क वा० हित्वञ्च । नन्दके (नान्दा) मृग्यमे
पात्रभेदे तैत्तिरकरणे इतिरपिचुटे च अजयपालः

तित्तिर पुंस्त्री तिति इति शब्दं रौति इ-वा० ड ।
(तितिर) खगभेदे शब्दर० स्त्रियां जातित्वात् डीप् ।
“कपिञ्जलास्तित्तिराश्च कलविद्वाश्च सर्वशः” “तथाहस्ता-
दिभिर्प्रेतुस्तित्तिरास्तस्य पाण्डव ।” भा० उ० ८ अ० ।

तित्तिरि पु० तित्ति इति शब्दं रौति इ-वा० डि । (तितिर)
खगभेदे अमरः । स्त्रियाममनुष्यजातित्वात् “इतोऽमनु-
ष्यजातेः” पा० डीप् । तित्तिरिः कण्यवर्णः स्यात् स तु
गौरः कपिञ्जलः । तित्तिरिर्वर्णदो पाही चिह्ना-
दोषत्वयापहः । आसकासञ्जरहरत्ताहोरोऽधिवो
गुचैः भाव० प्र० । तित्तिरिरूपपक्षणेन याज्ञवल्क्य-
बालयजुष्यादिभिः सुनिभेदे तत्कथा “वैशम्पायनशिष्या
वै चरकाध्वर्यवोऽभवन् । यज्ञे रत्नं ह्यहत्याऽहण्यप्यं
अगुरोर्भूतम् । याज्ञवल्क्यश्च तत्पिष्य आह्वानो भगवन् !
कियत् । अस्तिनालसाराणां चरिष्येऽहं सुदुर्जरम् ।
इत्युक्तो गुरुरप्याह कुपितो याज्ञलं त्वया । विप्राव-
सन्त्वा शिष्येण मदधीतं त्वजान्विति । देवरातस्तुतः
सोऽपि अर्द्धत्वा यजुषां गणम् । ततो गतोऽयं सुनवो
दृष्टुस्तान् यजुर्गणान् । यजुंषि तित्तिरा भूत्वा तज्जो-
लुपतवाऽऽददुः । तैत्तिरीया इति यजुःशाखा आसन्
सुपेशलाः । भाग० १२।६५८ ।

तित्तिरिणा प्रोक्तमधीयते कण् । तैत्तिरीय तित्तिरिप्रोक्त-
अन्तोब्राह्मणाध्योऽपु व० व० । तित्तिरिणा अधीता
अण्, डीप् । तैत्तिरी कण्ययजुःशाखायां स्त्रो ।

तित्तिरीक न० तित्तिरेः पञ्चदाहेन जातम् वा० ईक । तित्ति-
रिपञ्चदाहेन जाते अञ्जनभेदे । “अञ्जनं तित्तिरीकञ्च
मलेदं पत्रसत्पलम्” सुश्रु० । अत्र तिलिङ्गीकमिति पाठा-
न्तरम् । दग्धतिलिङ्गीकजातेऽञ्जने इति तदर्थः ।

तिथ पु० तिज-यक् नि० जलोपः । १४३ श्रौ २ कामे च सि० कौ०
१ शकले त्रिका० । ४ प्राष्टमले संक्षिप्तसा० ।

तिथि(थी) पुंस्त्री० अत-इयिन् ट्प्रो० वा डीप् । १ पञ्चदश
चन्द्रकलाक्रियारूपासु प्रतिपदादिषु, अमरः ० पञ्चदश-
सङ्ख्यायाञ्च । अथ निरुक्तप्रादिकं कालमाधवीये उक्तं यथा
“अथ तिथयो निधीयन्ते । तत्र तिथिशब्दस्तनोतेजः-